

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W SĘPÓLNIE KRAJEŃSKIM 2004 ROK

I. Opis sytuacji

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2004 rok został opracowany na podstawie diagnozy sytuacji szacunkowej, badania zasobów, ankiety przeprowadzonej w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych oraz danych instytucji wspierających Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Powiatowej Komendy Policji

1. Diagnoza problemów alkoholowych na podstawie PARPA

Szacunkowa diagnoza problemów alkoholowych na podstawie wskaźników PARPA

Tabela 1 Dane szacunkowe na podstawie statystyk Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dotyczących populacji osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

f	Polska - 38,6 mln	Sępólno Kraj 16.tys. ■
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji ok. 800tys.j	320 osób;
Dorośli żyjący w otoczeniu osoby uzależnionej (współmałżonek, rodzice)	ok. 4% populacji ok. 1,5 mln	640 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem alkoholowym	ok. 4% populacji ok. 1,5 mln	640 osób
Osoby pijące szkodliwie	ok. 5-7% populacji 2-2,5 mln	800-1120 osób;
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	% osób dorosłych oraz ² k dzieci z tych rodzin razem ok. 2 mln osób; dorosłych i dzieci	ok.960 osób razem

2. Wyniki ankiety przeprowadzonej przez pedagoga szkolnego w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Sępólnie Krajeńskim

Czy pijesz alkohol ?

PICIE ALKOHOLU	LICEUM PROFIL.			ZSZ			ŁĄCZNIE		
me	25			30			55		
tak	35			64			99		
JAK CZĘSTO	RODZAJ SPOŻYWANEGO ALKOHOLU								
	piwo	wódka	wino	piwo	wódka	wino	piwo	wódka	wino
sporadycznie	2	8	3	6	7	3	8	15	6
rzadko	7	2	4	9	5	5	16	7	9
czasami	7	4	1	14	7	4	21	11	5
raz w miesiącu	-	2	-	2	2	.1	2	4	1

często	-	-	-	11	3	4	11	3	4
raz w tygodniu	13	1	-	8	5	3	21	6	3
codziennie	1	-	-	6	1	1	7	1	1

Wyniki ankiety nauczycieli:

- Który z wymienionych problemów, Państwa zdaniem, występują wśród uczniów naszej szkoły?

PROBLEM	BARDZO DUŻY	DUŻY	MAŁY	NIE SYGNA
1. Czy istnieje wśród uczniów problem narkotyków ?		7,1%	64%	28,5%
2. Czy uczniowie biorą narkotyki w czasie imprez weekendowych ?		7,1%	43%	50%;
3. Czy istnieje wśród uczniów problem alkoholu ?		57%	28%	14%
4. Cz/ uczniowie spożywają alkohol w czasie imprez weekendowych ?		50%	28%	21%
5. Czy istnieje wśród uczniów problem palenia papierosów?	57%	38%	7,1%	
6. Czy uczniowie palą papierosy w czasie imprez weekendowych ?	43%	21%	7,1%	21%
7. Czy uczniowie stosują środki farmakologiczne, tzw. "sterydy" ?	7,1%	7,1%	21%	64%)
8. Czy istnieje wśród uczniów problem anoreksji lub bulimii ?			21%	76%
9. Czy panuje wśród uczniów agresja, przemoc ?		21%	76%	
a) fizyczna b) psychiczna (słowna)	7,1%	28%	50%	
10. Czy uczniowie rozpoczęli już współżycie seksualne ?	7,1%	7,1%	28%	57%>
i 11. Czy inicjacja seksualna następuje w czasie imprez weekendowych ?	7,1%	7,1%	14%	.04%

Wyniki ankiety dla rodziców:

Czy Państwa syn/córka sygnalizował/-a o nizej występujących problemach:

PROBLEM	BARDZO DUŻY	DUŻY	MAŁY	NIE SYGNA HZOWALI
1. Czy istnieje wśród uczniów problem narkotyków ?	11%	27%	14%	44%
2. Czy uczniowie biorą narkotyki w czasie imprez weekendowych ?	14%	24%	15%	45%
3. Czy istnieje wśród uczniów problem alkoholu ?	31%	28%	20%	19%
4. Czy uczniowie spożywają alkohol w czasie imprez weekendowych ?	33%	29%	15%	19%
5. Czy istnieje wśród uczniów problem palenia papierosów?	50%	26%	6%	16%
6. Czy uczniowie palą papierosy w czasie imprez weekendowych ?	50%	26%	6%	14%
7. Czy uczniowie stosują środki farmakologiczne, tzw. "sterydy" ?	11%	16%	26%	43%
8. Czy istnieje wśród uczniów problem anoreksji lub bulimii ?	6%	7%	22%	58%
9. Czy panuje wśród uczniów agresja, przemoc ?	21%	31%	16%	26%
a) fizyczna b) psychiczna (słowna)	26%	26%	19%	24%
10. Czy uczniowie rozpoczęli już współżycie seksualne ?	15%	21%	15%	45%
11. Czy inicjacja seksualna następuje w czasie imprez weekendowych ?	19%	19%	14%	42%

3. Dane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim dotyczące pomocy osobom z problemem alkoholowym

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Kraj. udzielił pomocy:

- 1153 rodzinom,
z tego na wsi 512; liczba osób w rodzinach - 4185,

- 68 rodzinom, w których występuje problem alkoholowy

z tego na wsi 16; liczba osób w rodzinach - 185

4. Rynek alkoholowy w Sępólnie Krajeńskim

Zgodnie art. 12 ust. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 147 z 2002 poz. 1231 z późn. zm.) oraz § 1 uchwały Rady Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim Nr VIII \ 49 \ 2003r.z dnia 21 marca 2003 roku Na terenie Gminy Sępólno Kraj. ustala się docelowo 75 punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz w miejscu sprzedaży.

Punkty sprzedaży	Razem :	Zezwolenia do 4.5% oraz piwo	Zezwolenia od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa	Zezwolenia powyżej 18%
Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych z konsumpcją poza miejscem sprzedaży.	63	63	59	28
Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych konsumpcją w miejscu sprzedaży	16	16	7	7
Razem:	79	19	59	35

Zgodnie z art. 18 ust. 12 pkt 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 147 poz. 1231 z późn. zm.) w 2003 r. wygaszono następująca ilość zezwoleń z podziałem na:

Punktu sprzedaży	Razem :	Zezwolenia do 4.5% oraz piwo	Zezwolenia od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa	Zezwolenia powyżej 18%
Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych z konsumpcją poza miejscem sprzedaży.	5	5	3	0

Na sprzedaż napojów alkoholowych konsumpcją w miejscu sprzedaży	9	9	5	0
Razem:	14	14	8	0

II. Zasoby lokalne

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja d\ś rozwiązywania problemów alkoholowych w 2003 roku odbyła 35 protokołowanych posiedzeń. Głównymi tematami ich było:

- Przygotowanie i omówienie materiałów do sprawozdania z działalności Komisji za rok 2002,
- Spotkanie z kuratorami Sadu Rejonowego Tucholi
- Przyjęcie i podział zadań w ramach gminnego programu,
- Komisyjny podział środków na projekty złożone na zajęcia poza lekcyjne dla dzieci szkołach podstawowych i gimnazjalnych
- Rozpatrzenie wniosków nie wnoszenie opłat przez przedsiębiorcę prowadzącego zakład pracy chronionej,
- Zmiany w budżecie związku z zmniejszeniem wpływów za korzystanie z zezwoleń,
- Negocjacje z NZOZ BONUS dot. prowadzenia poradni,
- Powołanie zespołów d\ś kontroli zezwoleń alkoholowych,
- Spotkanie z Sędzią Sądu Rejonowego w Tucholi dot. kierowaniu osób na leczenie odwykowe,
- Rezygnacja członka Komisji i przyjęcie nowego,
- Omówienie zmian ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi w aspekcie innych ustaw,
- Przyjęcie sprawozdania z wykonania budżetu za I półrocze ,
- Podsumowanie kontroli wydanych zezwoleń,
- Bieżące opiniowanie wniosków zgodnie z art. 12 ust.2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- Prace nad propozycją do budżetu na rok 2004 ,
- Przygotowanie zasad celem prawidłowej realizacji zadań gminnego programu w roku 2004.

Do komisji wpłynęło 41 wniosków wszczęcie postępowania celem skierowania osób na leczenie odwykowe i tak:

- Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Kraj. skierowała	11 wniosków,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Kraj. skierował	15 wniosków,
- osoby indywidualne złożyły	11 wniosków,
- Kuratorzy Sadu Rejonowego w Tucholi skierowali	4 wnioski,

Zespół realizujący zadania dot. motywacji osób uzależnionych od alkoholu odbył 12 spotkań. Wysłano 129 wezwań w tym 49 wezwań po raz pierwszy, a 80 ponownie.

Do sadu skierowano 5 spraw, natomiast 48 osób zmotywowano do podjęcia leczenia odwykowego poradni prowadzonej przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej BONUS w Sępólnie Kraj.

W 2003 roku członkowie Komisji wraz z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Kraj. po otrzymaniu upoważnienia Burmistrza dokonali kontroli w 77 placówkach handlowych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych pozostawiając protokoły. Do wniesionych uwag przedsiębiorcy wnieśli wyjaśnienia na piśmie.

Komisja zaopiniowała 109 wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Zrealizowano programy na atrakcyjne spędzanie czasu wolnego przez dzieci i młodzież szkolną w naszej gminie tj. po 200 godzin dla Zespołu Szkół Nr 1 i 3 w Sępólnie Kraj. oraz po 100 godzin dla 5 Szkół Podstawowych na wsi.

2. Poradnia dla Osób z Problemem Alkoholowym

Poradnia prowadzona jest przez Zespół Diagnostyczno- Leczniczy Bonus

W roku 2003 w ramach Poradni Terapii Uzależnienia od alkoholu, Współuzależnienia i Profilaktyki prowadzono następujące formy pracy:

1. Udzielanie informacji osobom zgłaszającym się.
2. Nawiązywanie pierwszego kontaktu.
3. Wstępne rozpoznawanie sytuacji problemowej.
4. Motywowanie do podjęcia leczenia.
5. Praca z ofiarami przemocy.
6. Współpraca z organizacjami (Komenda Policji w Sępólnie, Gminna Komisja d/s rozwiązywania problemów alkoholowych w Sępólnie, Ośrodek Pomocy Społecznej, Sąd Rejonowy Tuchola, III Wydział Rodzinny i Nieletnich, i Wydział Karny Tuchola, Kuratorzy Zawodowi i Społeczni) zajmującymi się podobnymi problemami w celu rozpoznania sytuacji problemowych.
7. Konsultacje i porady psychologiczne.
8. Badania psychologiczne niezbędne dla rozwiązania sytuacji problemowych osób korzystających z pomocy Poradni.
9. Diagnozowanie uzależnienia, współuzależnienia, czynników ryzyka uzależnienia, innych problemów klinicznych pojawiających się w rodzinach patologicznych.
10. Psychoedukacja w zakresie problemów alkoholowych.
11. Działania profilaktyczne ukierunkowane na zapobieganie dysfunkcjom w rodzinie.
12. Indywidualna i grupowa psychoterapia motywująco-wspierająca.
13. Zebranie zespołu w celu ukierunkowania pracy z pacjentami.

W roku 2003 z usług Poradni skorzystało ogółem 131 osób. tj. 1028 porad w tym pacjenci zgłaszający się po raz pierwszy - 63 osoby.

Osoby uzależnione od alkoholu - 69 i osoby współuzależnione - 62. Dodatkowo około 600 porad - konsultacji telefonicznych. Porady są zróżnicowane czasowo: Czas trwania jednej porady: 0,5 godziny 1 godzinę

lub 2 godziny - badanie diagnostyczne stwierdzające stopień uzależnienia od alkoholu lub badanie diagnostyczne dla żon, matek, dzieci alkoholików.

Są osoby korzystające z porad regularnie oraz osoby korzystające sporadycznie czy jednorazowo.

W wyniku pracy specjalisty terapii uzależnień, psychologa i instruktora terapii uzależnień uzyskano poprawę sytuacji w następujących obszarach:

funkcjonuje grupa podstawowa dla osób uzależnionych od alkoholu w składzie od 4 do 8 osób,

funkcjonuje grupa zadaniowa dla osób uzależnionych w składzie od 4 do 6 osób, grupa dla ofiar przemocy od 4 do 8 osób,

grupa edukacyjna dla osób współuzależnionych w składzie od 5 do 9 osób, doprowadzenie do zatrzymania przemocy w kilkunastu rodzinach, członkowie rodzin coraz częściej po pracy motywacyjnej ze strony specjalisty terapii, psychologa i instruktora terapii uzależnień kierują sprawy na drogę sądową, zgłasza się coraz więcej osób zainteresowanych rozwiązywaniem problemów alkoholowych w rodzinie, udziela się duża ilość (ok. 50 miesięcznie) porad telefonicznych, kilka osób jest po leczeniu szpitalnym i kontynuują leczenie w Poradni, kilka osób utrzymuje abstynencje bez leczenia szpitalnego tylko przy pomocy oferty naszej Poradni,

- z oferty Poradni coraz chętniej korzysta młodzież z rodzin alkoholowych, oraz młodzież z problemami dorastania,

bardzo dobrze układa się współpraca z miejscowym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komisją d/s rozwiązywania problemów alkoholowych w Sępólnie, Komendą Policji, Sądem Rejonowym w Tucholi oraz Kuratorem Zawodowym czy Społecznym, pracownicy Poradni kierują też do specjalistów służby zdrowia (psychiatra), przeprowadza się niezbędne badania diagnostyczne w celu korzystnego rozwiązania sytuacji życiowej osób korzystających z Poradni co wpływa pozytywnie na utrzymywanie abstynencji.

Osoby współuzależnione (żony, matki, dzieci alkoholików) w ramach naszej Poradni otrzymują nie tylko pomoc psychologiczną, terapeutyczną ale też pomoc prawną - kierowani są do radcy prawnego pracującego dla potrzeb dla osób spotykających się z przemocą czy alkoholizmem osób bliskich.

3. Klub Abstynenta „Jantar”

Stowarzyszenie Klub Abstynenta zrzesza 18 członków działających na rzecz osób korzystających z pomocy. Klub czynny jest od poniedziałku do piątku. Do Klubu przychodzą osoby uzależnione i współuzależnione szukające pomocy. Z pomocy tej miesięcznie korzysta około 20-30 osób. W klubie działają dwie grupy - grupy AA, które odbywają się dwa razy w tygodniu. Udział w grupach bierze ok. 10 trzeźwiejących alkoholików. Druga grupa to Al.-Anon, która ma swoje spotkania we wtorki. Każda osoba mająca problem alkoholowy znajdzie pomoc w naszym klubie. Pracę klubu koordynuje gospodarz. Gospodarzem Klubu jest osoba znająca problem alkoholowy jest to trzeźwy alkoholik mający kilkuletni staż trzeźwościowy. Z pomocy w naszym Klubie nie tylko korzystają osoby z Sępólna i okolic lecz również spoza terenu. Informacja o działaniu klubu jest w krajowym spisie stowarzyszeń. Członkowie klubu organizują coroczne wieczorki okazjonalne - rocznicowe i świąteczne. Klub podejmuje działania zachęcające osoby z problemem alkoholowym oraz ich rodziny do uczestnictwa w pielgrzymkach do Częstochowy i Lichenia w dniach kiedy odbywają się ogólnopolskie mityngi trzeźwościowe na które przyjeżdżają osoby chore z całego kraju. W klubie prowadzona jest kronika w której są zawarte najważniejsze wydarzenia związane z osiągnięciami stowarzyszenia. Członkowie na podstawowe potrzeby klubu opłacają składki z których Zarząd rozlicza się w systemie rocznym, natomiast na podstawowe środki na działalność Klub uzyskuje z GMINNEGO PROGRAMU ROZW.PROBL.ALKOHOL Środki przeznacza się na;

opłacenie gospodarza klubu - umowa-zlecenie + ZUS;

czynsz;

wyjazdy na ogólnopolskie mityngi trzeźwościowe;

bieżąca działalność /telefon, środki czystości, materiały/.

4.Świetlica Terapeutyczna

Świetlica Terapeutyczna obejmuje swoją opieką 60 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych i *głównym zadaniem świetlicy terapeutycznej jest:*

- zapewnienie opieki dzieciom przebywającym „na ulicy”, wychowujących się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju, w rodzinach z problemem alkoholowym
- udzielanie wsparcia i pomocy psychologiczno - pedagogicznej dzieciom zaburzonym, skrzywdzonym przez los, rekompensowanie doznanych urazów
- wyposażanie młodych ludzi w umiejętności radzenia sobie z trudnymi życiowymi problemami, sytuacjami, wyborami.
- pokazywanie jak można atrakcyjnie , bezpiecznie i twórczo spędzić czas wolny
- uaktywnienie środowisk wiejskich, wdrażanie realizowanych projektów do świetlic wiejskich
- podnoszenie różnych umiejętności niezbędnych w pracy z dziećmi i młodzieżą wśród nauczycieli, wychowawców , rodziców i służb publicznych
- integrowanie środowiska lokalnego wokół działań na rzecz dzieci i młodzieży
- zapewnienie pomocy w nauce dzieciom z różnych środowisk

Formy pracy:

- zajęcia opiekuńcze / wykorzystanie technik plastycznych, teatralnych, informatycznych tańcy integracyjnych, sportu /
- zajęcia terapeutyczne
 - socjoterapeutyczne /grupwe/ praca z wykorzystaniem różnych technik :bajki i metafory, sztuki, dramy, gier i zabaw psychologicznych, jogi dla dzieci/
 - logopedyczne
 - terapia pedagogiczna,
 - terapia indywidualna/
- pogotowie naukowe, zajęcia profilaktyczne i psychodukacyjne
- warsztaty psychoedukacyjne dla młodzieży szkół średnich

5. Stowarzyszenia wspierające: „ Stowarzyszenie Dorośli Dzieciom” wspierające realizację wypoczynku letniego dla dzieci dysfunkcyjnych oraz Klub „Krajna”

organizujący zajęcia sportowe dla dzieci ze środowisk zagrożonych oraz imprezy sportowe promujące zdrowy styl życia

Klub to umożliwienie młodym ludziom miejsca spotkań

- wymiana doświadczeń,
- wspomaganie i rozwijanie potencjału twórczego młodzieży
- motywowanie młodzieży do samodzielnego poszukiwania różnych rozwiązań ich problemów,
- kreowanie liderów młodzieżowych,
- autokreacja i praca nad sobą,
- integrowanie młodzieży różnych środowisk , kultur i subkultur, propagowanie lokalnej kultury, elementów ludowości oraz turystycznych walorów naszego regionu w twórczej aktywności młodzieży

Uczestnicy „**Klubu Młodych Twórców**” skupieni będą w czterech pracowniach :

Pracownia sztuki

Kawiarenka komputerowa

Sekcja turystyki regionalnej

Lokalna Gazeta Młodych

Kawiarenka muzyczna

II. Cele i zadania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych {nazywanego dalej Programem).

Cele Programu:

- tworzenie dzieciom i młodzieży warunków do trzeźwego i zdrowego stylu życia (miejsca

- do uprawiania sportu, zabawy i wypoczynku),
- promowanie trzeźwości oraz wspieranie środowisk i postaw abstynenckich,
 - zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów edukacyjnych i profilaktycznych, promujących wartościowy styl życia oraz uczących umiejętności potrzebnych do życia bez alkoholu, konsekwentne egzekwowanie zakazu podawania i sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, rozwijanie profilaktyki rodzinnej - uczenie rodziców umiejętności wspierania abstynencji dzieci oraz udzielania profesjonalnej pomocy rodzicom, których dzieci upijają się,
 - zwiększenie dostępności pomocy socjalnej, psychologicznej i socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym,
- rozwijanie edukacji publicznej i szkolenie przedstawicieli różnych zawodów w zakresie problemów alkoholowych,
- zapewnienie pomocy wychowawczej i terapeutycznej młodzieży z problemem alkoholowym, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych członków rodzin,

Główne Zadania Programu:

Wspieranie finansowe instytucji i organizacji w zakresie profilaktyki oraz pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin

Wspieranie finansowe instytucji i organizacji w zakresie zwiększenia dostępności pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Dofinansowanie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży m.in.:

Wspomaganie działalności instytucji i stowarzyszeń realizujących zadania związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych i społecznych